

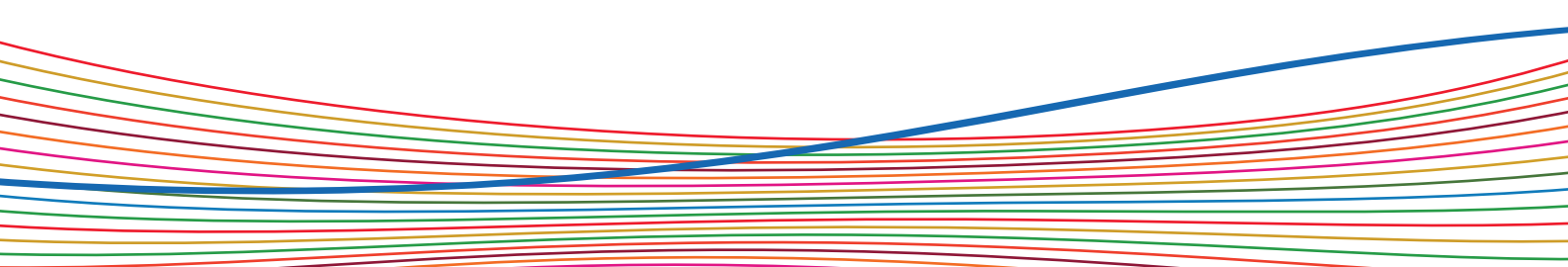

Insurance &
Risk Finance
Facility

การประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้และการเงิน เพื่อการบริหารความเสี่ยงในประเทศไทย

ภาพรวมและทิศทาง พ.ศ. 2566

เหตุผลที่จัดทำ รายงานฉบับนี้ ?

รายงานฉบับนี้สรุปข้อค้นพบสำคัญของรายงานการวิเคราะห์ประเทศไทย (Country Diagnostic Report) ว่าด้วยการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้และการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติ จัดทำโดย Insurance and Risk Finance Facility (IRFF) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย วัตถุประสงค์ของรายงานสรุปฉบับนี้คือเพื่อนำเสนอภาพรวมของข้อมูลต่อไปนี้ สำหรับประเทศไทย

1

ความเสี่ยงสำคัญ
โดยเฉพาะความเสี่ยง
ด้านสภาพภูมิอากาศ

2

สถานะปัจจุบันของ
การประกันภัยที่ทุกคน
เข้าถึงได้ (inclusive
insurance)

3

สถานะปัจจุบันของ
การเงินเพื่อการบริหาร
ความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

4

ข้อเสนอแนะ
เพื่อการพัฒนาการประกันภัยที่ทุกคน
เข้าถึงได้ การเงินเพื่อการบริหารความ
เสี่ยงจากภัยพิบัติ และการพัฒนา
ในภาพรวม

รายงานสรุปฉบับนี้มุ่งหมายที่จะเป็นจุดเริ่มต้นของการอภิปรายและการวางแผนความร่วมมือในงานด้านการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้และการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ระหว่าง UNDP และผู้มีส่วนได้เสียสำคัญ ซึ่งรวมถึงภาคธุรกิจประกันภัย หน่วยงานรัฐบาล และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ในภาคการพัฒนา

เป้าหมายของ IRFF

ผลลัพธ์: ลดความเปราะบางและเพิ่ม
ภูมิคุ้มกันของประเทศไทยและชุมชน
และเสริมสร้างโอกาสในการพัฒนา
ที่ยั่งยืน

ผลลัพธ์: ประเทศไทยและชุมชนมีความสามารถ
ในการรับมือปัญหา (resilience) ในระยะยาว
มากขึ้น ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมการประกันภัย
แบบบูรณาการ การเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยง
และใช้ชุมชนการลงทุนต่าง ๆ ทั้งจากผลิตภัณฑ์
เครื่องมือ และบริการ อันจะนำไปสู่การปฏิรูปตลาด
ทั้งหมด

โปรดติดต่อ IRFF หากต้องการสอบถามเพิ่มเติม
หากคุณต้องการพูดคุยเกี่ยวกับข้อค้นพบและ
ข้อเสนอแนะของรายงานฉบับนี้ โปรดส่งอีเมลไปยัง

irff@undp.org

สาระ สำคัญ

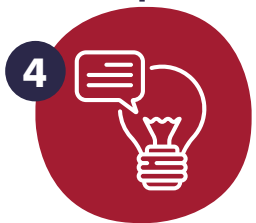
ความเสี่ยง: น้ำท่วม ภัยแล้ง พายุ (รวมถึงไซโคลน) อัคคีภัย แผ่นดินไหว และสึนามิ

การประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้: สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลภาคธุรกิจประกันภัย ได้จัดทำกรอบงานว่าด้วยการประกันภัยรายย่อย (ไมโครอินชัวร์นซ์) เมื่อปี 2554 พลิกทัศน์ประกันภัยรายย่อยในตลาดไทยมี 4 ประเภทหลัก ได้แก่ ประกันภัยพืชผล ประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล ประกันภัยอุบัติเหตุนักเรียน และประกันอัคคีภัยที่อยู่อาศัย ส่วนประกันอุบัติเหตุสำหรับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์แม้จะมีการขายในตลาดแต่ไม่เป็นที่นิยมเนื่องจากมีจำนวนการเคลมประกันที่ต่ำ ในปี 2563 มีการออกกรมธรรม์ประกันภัยรายย่อยทั้งสิ้น 443,000 ฉบับ ในจำนวนนี้ 420,000 ฉบับเป็นกรมธรรม์ประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล

การเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติ: ในการรับมือผลกระทบของความเสียหายจากภัยพิบัตินั้น รัฐบาลพึ่งพางบประมาณและเงินกู้เป็นหลัก ส่วนการใช้เครื่องมือในการโอนถ่ายความเสี่ยงยังมีความจำกัด โดยครอบคลุมถึงการประกันภัยทรัพย์สินของรัฐและโครงการประกันภัยพืชผลของประเทศ

การเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติ:

- สนับสนุนการพัฒนาข้อมูลด้านอุปสงค์การประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้
- เสริมสร้างศักยภาพของบริษัทประกันภัยในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัยใหม่ ๆ ที่ทุกคนเข้าถึงได้
- กบทวนกรอบการกำกับดูแลสำหรับประกันภัยรายย่อย
- พัฒนาฐานข้อมูลแบบรวมศูนย์สำหรับข้อมูลความเสี่ยงจากภัยพิบัติและการเงินเพื่อการจัดการความเสี่ยง
- พัฒนาประสิทธิภาพการประสานงานระหว่างหน่วยงานรัฐมากระดับประเทศ (national) และระดับท้องถิ่น (sub-national) ในงานด้านการประเมินความเสี่ยงและการเงินเพื่อการจัดการความเสี่ยง
- พัฒนากลยุทธ์การเงินเพื่อการจัดการความเสี่ยงที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น

ข้อมูลด้านการพัฒนา และความเสี่ยงของ ประเทศไทย

ตัวชี้วัดเศรษฐกิจมหภาค และการพัฒนาที่สำคัญ

ประเทศไทยได้รับการจัดอยู่ใน
กลุ่มประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง¹

91.5%

ของครัวเรือนไทยเข้าถึงบริการ
ทางการเงินของทางการ จากข้อมูล
การสำรวจของธนาคารแห่ง
ประเทศไทยในปี 2563 ซึ่งรวมถึง
20% ที่มีประกันชีวิต และ **38%** ที่มี
ประกันวินาศภัย²

6.2%

ของประชาชนอยู่ในฐานะยากจนในปี 2562
ซึ่งลดลงจากปี 2543 ซึ่งอยู่ที่ **48.6%**³
อย่างไรก็ตาม โควิด 19 ส่งผลกระทบ
รุนแรงและยืดเยื้อต่อเศรษฐกิจ และ
ประเทศไทยยังไม่ฟื้นตัวอย่างเต็มที่
โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการหยุดชะงัก
ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว⁴

52%

ของประชากรไทยทั้งหมด **70 ล้าน**
คนอาศัยในพื้นที่เมือง⁵ โดยประมาณ
22% อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และ
ปริมณฑล⁶

66%

ของ GDP ในปี 2564 มาจากภาค
บริการ⁷ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาค
ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว⁸
ส่วนภาคการเกษตรคิดเป็น **4.3%**⁹

20%

ของประชากร ประมาณการว่าจะ**อายุเกิน**
60 ปีในปี 2565 ซึ่งทำให้ประเทศไทยเป็น
สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ ทั้งนี้
ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สังคมสูงอายุตั้งแต่ปี
2548 ซึ่งสร้างแรงกดดันให้แก่ระบบสังคม
โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบสาธารณสุข¹⁰

ความเสี่ยงและภัยที่สำคัญ

น้ำท่วม

ประเทศไทยเป็นประเทศติดอันดับ 1 ใน 10 ของโลกที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมมากที่สุด¹¹ ระบบแม่น้ำที่ซับซ้อนของประเทศทำให้มีความเสี่ยงในการเกิดน้ำท่วมสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคกลาง และน้ำท่วมพื้นที่ชายฝั่งก็เป็นภัยอีกประการหนึ่ง น้ำท่วมส่งผลกระทบต่อมหาศาลทั้งในทางเศรษฐกิจและผลกระทบต่อมนุษย์ ก่อความเสียหายและความสูญเสียต่อพืชผล ปศุสัตว์ การประมง อาคารบ้านเรือน อุปกรณ์เครื่องจักร ภาคการท่องเที่ยว และอื่น ๆ **ผู้คน 1.1 ล้านคน** ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมจากแม่น้ำทุกปี **และเกิดความเสียหายภายในเมืองคิดเป็นมูลค่า 1.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี**

2.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ คือตัวเลขความสูญเสียรายปี จากภัยน้ำท่วมทุกประเภท¹² **ผู้คน 13 ล้านคน** ได้รับผลกระทบจากเหตุมหาอุทกภัยปี 2554 เพียงเหตุการณ์เดียว มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 680 คน และเกิดความเสียหายและความสูญเสียคิดเป็นมูลค่าประมาณ **4.6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ**¹³ งานศึกษาหลายชิ้นชี้ว่า หลังเกิดเหตุอุทกภัยดังกล่าว กลุ่มประชากรรายได้สูงได้รับเงินชดเชยจากรัฐบาลมากกว่ากลุ่มรายได้ต่ำ¹⁴

ภัยแล้ง

ปรากฏการณ์เอลนีโญทำให้ภัยแล้งเป็นความเสี่ยงภัยพิบัติที่สำคัญที่สุดอีกประเภทหนึ่งของไทย¹⁵ ความน่าจะเป็นมีรายงานรายปีของภัยแล้งเชิงอุตุนิยมวิทยา (Meteorological Drought) อยู่ที่ประมาณ **4%**¹⁶ โดยภัยแล้งส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตข้าวและอ้อยเป็นพิเศษ¹⁷

600 ล้านบาท (20 ล้านดอลลาร์)¹⁸ คือตัวเลขความเสียหายทางเศรษฐกิจรายปีจากภัยแล้ง ซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี¹⁹

ผู้คนประมาณ **42 ล้านคน** ได้รับผลกระทบในระหว่างปี 2524 - 2563²⁰

อัคคีภัย

ในระหว่างฤดูแล้ง อาจเกิดไฟป่าในพื้นที่ภาคเหนือ ตามข้อมูลของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ณ เดือนมีนาคม 2563 ประเทศไทยมี**จุดความร้อน (fire hotspot) 3,809 จุด**²¹ สาธารณภัยจากควันไฟได้กลายมาเป็นข้อกังวลด้านสุขภาพที่สำคัญ

เกือบ **1.14 หมื่นล้านบาท (380 ล้านดอลลาร์)** ของความเสียหายทางเศรษฐกิจเกิดจากไฟป่าในแต่ละปี อย่างไรก็ตามมูลค่าความเสียหายมีแนวโน้มลดลงอย่างมีนัยสำคัญ²²

ผู้คนมากถึง **200,000 คน**ล้มป่วยจากสารพิษในควันไฟใน 8 จังหวัด ภาคเหนือเมื่อปี 2564 และหมอกควันยังทำให้ผู้คนในประเทศประมาณ **32,000 คนเสียชีวิตก่อนเวลาอันควร**ในปี 2562²³

แผ่นดินไหวและสึนามิ

ภาคเหนือของประเทศไทยตั้งอยู่บนรอยเลื่อนมีพลัง 14 รอยเลื่อน จึงอยู่ในพื้นที่ความเสี่ยงสูงที่จะเกิดแผ่นดินไหว²⁴ ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากแผ่นดินไหว **243 ครั้ง** ทั้งที่เกิดในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ในจำนวนแผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นนี้ มี 41 ครั้งที่เป็นแผ่นดินไหวรุนแรง (มีขนาดมากกว่า 6 ริกเตอร์)²⁵

มีผู้เสียชีวิต **8,000 คน**ในประเทศไทยจากเหตุสึนามิที่เกิดขึ้นจากแผ่นดินไหวในมหาสมุทรอินเดีย เมื่อปี 2547²⁶

พายุ (รวมถึงไซโคลน)

โดยเฉลี่ยแล้ว เกิดพายุหมุนเขตร้อน (ไต้ฝุ่น) สามลูก และพายุหลายพันครั้ง ทุกปี ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเมษายน นอกจากนี้ พายุยังก่อให้เกิดน้ำท่วมและดินถล่ม²⁷

เกิดความเสียหายมากกว่า 5.8 พันล้านบาท (200 ล้านดอลลาร์) ต่อเศรษฐกิจไทย จากพายุในระหว่างปี 2532 ถึง 2561 เฉลี่ยเท่ากับ **200 ล้านบาท (7 ล้านดอลลาร์)** ต่อปี²⁸

สถานการณ์ ด้านการประกันภัย ที่ทุกคนเข้าถึงได้²⁹

บริบท

ในประเทศไทย ตลาดการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้ยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร แม้ว่าประเทศไทยจะมีการใช้และกำกับดูแลประกันภัยรายย่อย (ไมโครอินซัวร์นซ์) อย่างเป็นทางการแล้วก็ตาม

ผลิตภัณฑ์ประกันภัยรายย่อยในตลาดไทยมี 4 **ประเภทหลัก** ได้แก่ ประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล ประกันภัยอุบัติเหตุนักเรียน ประกันอัคคีภัยที่อยู่อาศัย และประกันภัยพืชผล

กรมธรรม์ประกันภัยรายย่อย 443,000 ฉบับได้รับการจำหน่ายแล้วในประเทศไทยเมื่อปี 2563 โดยประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลคิดเป็น **93%**³⁰

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา³¹

ประเด็นสำคัญของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้ในประเทศไทย

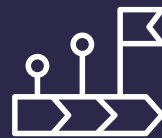
นโยบาย / แผนงาน

แผนพัฒนาธุรกิจประกันภัยฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2564 - 2568)

ยุทธศาสตร์สำคัญข้อหนึ่งของแผนพัฒนาธุรกิจประกันภัยฉบับที่ 4 ของคปภ. (พ.ศ. 2564 - 2568) คือ “สร้างวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการประกันภัยให้ประชาชนและ ภาคเอกชน” นอกจากนี้ คปภ. ยังมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมหลักสูตรด้านการประกันภัย และให้หลักประกันว่าจะมีการร่วมมือหาดำเนินการประกันภัยในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ แผนพัฒนาดังกล่าว แม้จะไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้ แต่ก็ระบุถึงประกันภัยรายย่อยในบรรดาผลิตภัณฑ์ที่ควรส่งเสริม ทั้งนี้เพื่อ “สร้างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่สอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชน”³²

โครงการดูแลสุขภาพของรัฐมา

ประชาชนไทยเข้าถึงประกันสุขภาพผ่านโครงการประกันสังคม ซึ่งมุ่งที่จะสร้างความมั่นคงทางสุขภาพให้แก่ประชาชนไทยทุกคน³³ ในทุกระดับรายได้ โครงการของรัฐมาแต่ละโครงการเหล่านี้มีโครงสร้างแตกต่างกันออกไป และมุ่งเป้าหมายที่ผู้รับผลประโยชน์กลุ่มต่าง ๆ กัน **โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า** ซึ่งมีสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เป็นหน่วยงานกำกับดูแล เป็นโครงการที่ผู้เข้าร่วมไม่ต้องจ่ายเงินสมทบซึ่งจะคุ้มครองประชาชนไทยทุกคนที่ไม่ได้รับการคุ้มครองจากโครงการอื่น เช่น **ประกันสังคม** (ซึ่งคุ้มครองลูกจ้างภาคเอกชน) และ**สวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ** (คุ้มครองข้าราชการ)

กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)

มุ่งส่งเสริมการออมเพื่อการเกษียณอายุตั้งแต่ช่วงอายุไม่สูง ในปี 2564 ประชาชน 2.45 ล้านคนสมัครกองทุนนี้ โดยส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร (48%) และ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ (30%) สมาชิกกองทุนจะได้รับผลประโยชน์กรณีเสียชีวิตจากกองทุนนาปนกิจสงเคราะห์ อย่างไรก็ตาม กอช. ไม่คุ้มครองรายได้ขั้นพื้นฐาน

ข้อบังคับ

กฎหมายว่าด้วยประกันภัย

ธุรกิจประกันภัยของประเทศไทยอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติสองฉบับ ได้แก่ **พระราชบัญญัติประกันชีวิต และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535** พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับกำหนดหลักการกำกับดูแลขั้นพื้นฐาน ซึ่งรวมถึง การจัดทำและการให้อุบัติภัย ข้อจำกัดของผู้ถือหุ้นและกรรมการ เงินฝาก ข้อจำกัดในเรื่องเงินสำรองและเงินทุน ข้อจำกัดในการลงทุนกองทุน และการอนุมัติข้อความในกรมธรรม์โดยผู้กำกับดูแล

กฎข้อบังคับว่าด้วยการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้ จากการปรึกษาหารือกับสมาคมประกันชีวิตและสมาคมประกันวินาศภัย คปก. ได้ออก**คู่มือผลิตภัณฑ์** สำหรับการจัดจำหน่ายประกันภัยรายย่อย ปี 2557 โดยคปก. ได้สนับสนุนการนำร่องผลิตภัณฑ์ประกันภัยรายย่อยในตลาดอย่างต่อเนื่อง

ผู้มีส่วนได้เสีย

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

คปภ. ก่อตั้งขึ้นภายใต้**พระราชบัญญัติคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย พ.ศ. 2550** ด้วยภารกิจที่จะกำกับดูแลและพัฒนาธุรกิจประกันภัย รวมถึงปกป้องผลประโยชน์และสิทธิในการประกันภัยของประชาชน ภายใต้**พระราชบัญญัติประกันชีวิต และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535** คปภ. และกระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่ออกประกาศ คำสั่ง และข้อบังคับ เพื่อให้บรรลุภารกิจดังกล่าว คปภ. มีบทบาทอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมการพัฒนากิจการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้ โดยคปภ. ออกกรอบงานว่าด้วยประกันภัยรายย่อยในปี 2554 และได้พัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ประกันภัยรายย่อย ซึ่งรวมถึงประกันชีวิตประกันอัคคีภัยที่อยู่อาศัย ตลอดจนประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล นอกจากนี้ ยังเข้าร่วมการฝึกอบรมกับ Access to Insurance Initiative (a2ii)³⁴ และได้ส่งเสริมประกันภัยรายย่อยให้เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์คปภ. ใน ปี 2559 - 2563³⁵

หน่วยงานรัฐอื่น ๆ ที่สนับสนุนการประกันภัยเพื่อวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดย่อม (MSMEs)

รัฐบาลไทยตระหนักดีว่าวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดย่อม (MSMEs) เป็นรากฐานสำคัญของเศรษฐกิจ จึงออกชุดมาตรการซึ่งครอบคลุมผลิตภัณฑ์ประกันภัย เพื่อช่วยเหลือ MSMEs ระหว่างการแพร่ระบาดของโควิด 19 เพื่อคุ้มครอง MSMEs จากความเสี่ยงภัยด้านปฏิบัติการ (operational risk) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (สสว.) ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) เสนอแผนประกันภัยเพื่อการส่งออก เพื่อช่วยบรรเทาความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน³⁶

สมาคมประกันวินาศภัยไทยและสมาคมประกันชีวิตไทย

สมาคมประกันภัยของประเทศไทย ได้แก่ สมาคมประกันวินาศภัยไทยและสมาคมประกันชีวิตไทย โดยอาศัยความร่วมมือกับคปภ. ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัยรายย่อยขึ้นหลายชุด สมาคมประกันวินาศภัยไทยยังสนับสนุนการผลักดันการประกันภัยพืชผลให้คุ้มครองประชาชนในวงกว้างมากขึ้น สมาคมทั้งสองแห่งและรัฐบาลไทย ยังจำเป็นต้องร่วมงานกันต่อไป เพื่อสนับสนุนผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

ธ.ก.ส. ก่อตั้งขึ้นในปี 2539 เพื่อมอบความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร เมื่อไม่นานมานี้ ธ.ก.ส. ได้เริ่มสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัยพืชผล โดยในระยะแรก ได้เริ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตัวเอง ต่อมาจึงทำหน้าที่เป็นช่องทางในการจัดจำหน่าย และแหล่งข้อมูลทางการเงิน สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

ข้อมูลอุปทานในภาพรวม

ความคุ้มครองในภาพรวม (ประกันภัยแบบดั้งเดิมและประกันภัยรายย่อย): ข้อเท็จจริงที่น่าสนใจ

5.3% คืออัตราการเข้าถึงการประกันภัย (เบี้ยประกันภัยรวม / ผลิตภัณฑมวบรวมในประเทศ) ที่ทำได้สำเร็จในตลาดประกันภัยในประเทศไทย ณ สิ้นปี 2563 หลังจากเติบโตเพียงเล็กน้อยในช่วง 5 ปีก่อนหน้านี้³⁷

70% ของตลาดเป็นของภาคประกันชีวิต จากข้อมูล ณ ปี 2563 โดยพิจารณาจากเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงรวมทั้งสิ้น **6 แสนล้านบาท (2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ)** ในขณะที่ประกันวินาศภัยคิดเป็น **30%** หรือประมาณ **2.53 แสนล้านบาท (8.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)**³⁸

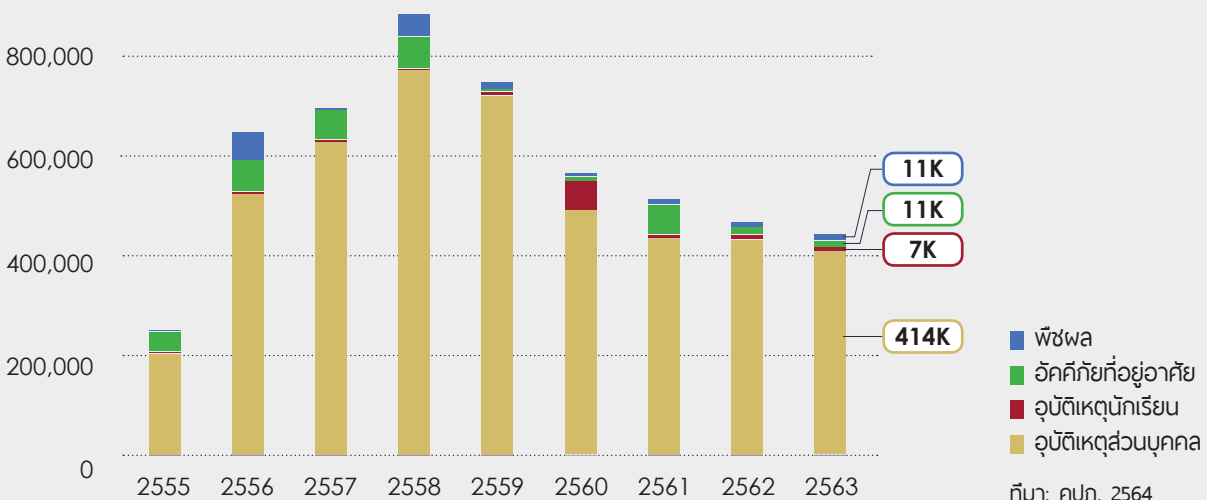
55 บริษัทประกันวินาศภัยที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย จากข้อมูล ณ ปี 2564 รวมถึงบริษัทที่รับประกันสุขภาพ 4 ราย และประกันภัยต่อ 1 ราย³⁹ ตลาดประกันชีวิตประกอบด้วย **22 บริษัท** แต่มีการกระจุกตัวสูง โดยที่บริษัทประกันชีวิตขนาดใหญ่ 5 แห่งมีส่วนแบ่งตลาดอยู่ที่ **69% ของตลาด**⁴⁰

ประกันภัยรายย่อย ข้อเท็จจริงที่น่าสนใจ

บริษัทประกันภัยในประเทศไทยยัง**ล้าหลัง**ที่จะเข้าสู่ตลาดประกันภัยรายย่อย อย่างไรก็ตาม คปภ. สนับสนุนให้นำร่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัยรายย่อยมาตั้งแต่ปี 2555 ทำให้บริษัทประกันภัยหลายแห่งพัฒนาและเสนอขายผลิตภัณฑ์ประกันภัยรายย่อยที่ไม่ซับซ้อน ตัวอย่างเช่น คปภ. ได้นำเสนอให้บริษัทประกันภัย 19 แห่งเสนอขายกรมธรรม์สุขภาพ ซึ่งพัฒนาขึ้นเพื่อการเดินทางช่วงเทศกาลโดยเฉพาะ โดยมอบความคุ้มครองชีวิตและค่ารักษาพยาบาลจากอุบัติเหตุ⁴¹

ผลิตภัณฑ์ประกันภัยรายย่อยในตลาดไทยมี **4 ประเภทหลัก** ได้แก่ ประกันภัยพืชผล **ประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล** **ประกันภัยอุบัติเหตุนักเรียน** และ**ประกันอัคคีภัยที่อยู่อาศัย** โดยมีประกันอุบัติเหตุสำหรับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์เป็นส่วนเสริมในตลาด กรมธรรม์ **443,000 ฉบับ**จำหน่ายได้ในปี 2563 คิดเป็น **0.6%** ของกรมธรรม์ประกันวินาศภัยทั้งหมด⁴² ภาพด้านล่างนี้แสดงข้อมูลกรมธรรม์แต่ละประเภท

จำนวนกรมธรรม์ประกันภัยรายย่อย แบ่งตามประเภท ('000s)

ผลิตภัณฑ์ประกันภัยรายย่อย

อุบัติเหตุส่วนบุคคล เป็นผลิตภัณฑ์ประกันภัยรายย่อยที่ได้รับความนิยมมากที่สุด โดยมียอดขายกรมธรรม์สูงที่สุด โดยหลักแล้วเป็นการให้คุ้มครองตามสถานการณ์โดยครอบคลุมอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเวลาสั้น ๆ ระหว่างเทศกาล เช่น เทศกาลสงกรานต์และเทศกาลขึ้นปีใหม่ ตั้งแต่ปี 2558 กรมธรรม์ประเภทนี้จำหน่ายได้น้อยลง ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายมองว่าประกันภัยชนิดนี้มีความจำเป็นน้อยลง

ประกันภัยพืชผล คุ้มครองเกษตรกรที่ปลูกข้าว (ตั้งแต่ปี 2554) และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ตั้งแต่ปี 2562) จากกรณีน้ำท่วม ภัยแล้ง อากาศหนาว พายุลูกเห็บ ไฟไหม้ ศัตรูพืช และช้างป่าบุกกรุก ประกันภัยประเภทนี้เป็นส่วนเสริมของโครงการบรรเทาสาธารณภัยของรัฐบาล ซึ่ง เกษตรกรจะได้รับเงินช่วยเหลือในอัตราคงที่ โดยคิดเป็นร้อยละของต้นทุนในการปลูกพืชผล ในปี 2563 โครงการบรรเทาสาธารณภัยได้ชดเชยเงินประมาณ **33%** ของต้นทุนให้แก่เกษตรกรที่ปลูกข้าวและประกันภัยพืชผลซึ่งเป็นส่วนเสริมที่คุ้มครองเพิ่มอีกประมาณ **33%**⁴³ ทั้งนี้ รัฐบาลให้เงินอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัย และเกษตรกรที่เป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. ก็ได้รับเงินอุดหนุนเพิ่มเติมอีก ในปี 2563 การประกันภัยพืชผลครอบคลุม **72%** ของการปลูกข้าว และ **28%** ของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์⁴⁴

ผลิตภัณฑ์เพื่อผู้หญิงโดยเฉพาะ

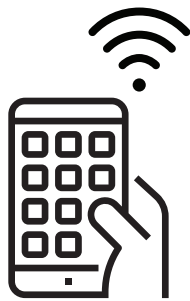

บริษัทประกันภัยกำลังเริ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัย (ซึ่งไม่ใช่เพียงเฉพาะประกันภัยรายย่อยเท่านั้น) ที่ออกแบบขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะตัวของผู้หญิง ผลิตภัณฑ์ประกันภัยสำหรับผู้หญิงรวมถึง ประกันสุขภาพที่คุ้มครองโรคที่เกิดกับผู้หญิงด้วย เช่น มะเร็งเต้านมและมะเร็งปากมดลูก นอกจากนี้ ประกันชีวิตที่เพิ่มความคุ้มครองสุขภาพ ยังคุ้มครองโรคมะเร็งที่เกิดกับผู้หญิง และการผ่าตัดเพื่อรักษาอุบัติเหตุและบาดแผลไฟไหม้⁴⁵

การจัดจำหน่าย

โดยทั่วไปแล้ว อุตสาหกรรมประกันภัยยังคงต้องพึ่งพาตัวแทนประกันภัย นายหน้าประกัน และธนาคาร (bancassurance) เป็นอย่างมาก⁴⁶ อย่างไรก็ตาม บริษัทประกันภัยได้พยายามขยายช่องทางการจัดจำหน่ายประกันภัยรายย่อย ตัวอย่างเช่น ประกันภัยสุขภาพ พลัส ซึ่งนอกเหนือจากการขายผ่านตัวแทนและนายหน้าแล้ว ยังซื้อได้ตามร้านสะดวกซื้อ ธนาคาร ออมสิน และที่ทำการไปรษณีย์อีกด้วย

ประชาชนไทยส่วนมากเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล จึงเป็นโอกาสในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ประกันภัย

ปี 2561 อัตราการใช้สมาร์ทโฟนอยู่ที่ **92%** (เมื่อเปรียบเทียบกับ **79%** ในภูมิภาคอาเซียน และ **61%** ทั่วโลก) โดย **66%** เข้าถึง 4G กว่ามีผู้บริโภคเพียง **30%** เท่านั้นที่ใช้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์มือถือ⁴⁷

ปี 2563 **86%** ของโทรศัพท์มือถือที่มีผู้ใช้งานอยู่เป็นสมาร์ทโฟน⁴⁸

ปี 2562 ประชากรไทย **86%** ใช้อินเทอร์เน็ตมือถือ และประชากร **15%** ใช้อินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ประจำที่⁴⁹

อย่างไรก็ตาม ประชากรกลุ่มยากจนและเปราะบางบางกลุ่มยังเข้าไม่ถึงการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและสมาร์ทโฟน และมีความรู้ด้านดิจิทัลในระดับต่ำ

การประเมินอุปสงค์

จากการศึกษาอุปสงค์ในปี 2556 ซึ่งสนับสนุนโดยธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ผู้คนมองว่าความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดคือ ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ เช่น อุบัติเหตุ ความเจ็บป่วยเรื้อรัง การตกงาน หรือความเสียหายของทรัพย์สินที่ใช้ทำมาหาเลี้ยงชีพ⁵⁰ ทั้งนี้ ยังไม่มีการศึกษาอุปสงค์ที่เป็นปัจจุบันกว่านี้ในกลุ่มตลาดการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้ (inclusive insurance)

มีข้อกังวลอยู่บ้างเกี่ยวกับความยั่งยืนของโครงการของรัฐบาล และความคิดริเริ่มของภาคส่วนต่าง ๆ เมื่อมองในมุมของสังคมสูงอายุ โรคอุบัติใหม่ ค่าใช้จ่ายด้านกาดูแลสุขภาพที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก และพื้นที่การคลังที่จำกัดของประเทศ ซึ่งหมายความว่าในที่สุด อุปสงค์ของประกันสุขภาพจะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

สถานการณ์ด้านการเงิน เพื่อการบริหารความ เสี่ยงจากภัยพิบัติ⁵¹

การประเมินความเสี่ยง จากภัยพิบัติ⁵²

ประเทศไทยจัดทำ การประเมินความเสี่ยงจากภัยพิบัติทั้งในระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น

ระดับประเทศ:

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) เป็นหน่วยงานดูแลกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง ซึ่งมีหน้าที่ประเมินความเสี่ยงจากภัยพิบัติทั้งหมดของประเทศ และสนับสนุนการประเมินความเสี่ยงจากภัยพิบัติของภาครัฐในทุกระดับ ซึ่งรวมถึงภายในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) มีหน้าที่บริหารจัดการความเสี่ยงด้านการคลัง วิเคราะห์ผลกระทบของความเสียหายต่อเศรษฐกิจไทยและดุลการคลังของรัฐบาล (เช่น รายได้ รายจ่าย และหนี้สาธารณะ) สศค. ประเมินผลกระทบของภัยพิบัติต่อรัฐบาล เงินทุนที่อยู่นอกงบประมาณ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองท้องถิ่น นอกจากนี้ สศค. ยังระบุขนาดช่องว่างด้านงบประมาณ โดยอาศัยการวิเคราะห์ความอ่อนไหวด้านรายได้ (revenue sensitivity) การวิเคราะห์สถานการณ์สมมติ และระบบเตือนภัยทางการคลังล่วงหน้า

กรอบงานและนโยบายทางกฎหมาย และโครงสร้างสถาบันในปัจจุบัน

กฎหมายและข้อบังคับ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 คือรากฐานของระบบการจัดการภัยพิบัติ กำหนดให้ ปก. เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานด้านการจัดการภัยพิบัติของประเทศ ภายใต้พระราชบัญญัติฯ ภัยพิบัติแบ่งออกเป็น สี่ระดับ ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และร้ายแรงอย่างยิ่ง โดยแต่ละระดับจะกำหนดผู้มีอำนาจสั่งการ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด กระทรวงมหาดไทย และ/หรือนายกรัฐมนตรี/รองนายกรัฐมนตรี ตามลำดับ

ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วย เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายหลัก ที่ให้หน่วยงานราชการและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นเข้าถึงเงินทดรองราชการกรณีฉุกเฉิน เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทันทีหลังเกิดเหตุสาธารณภัย ก่อนที่งบประมาณบรรเทาสาธารณภัย โดยปกติจะได้รับการอนุมัติ เมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยขึ้น กระทรวงการคลังอนุญาตให้หน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่มีสิทธิเข้าถึงกองทุนฉุกเฉิน ใช้จ่ายเงินทดรองราชการด้วยความเห็นชอบของผู้มีอำนาจในหน่วยงานรัฐบาลนั้น ๆ

มติของคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดเอาประกันภัยทรัพย์สินของรัฐ ณ วันที่ 29 มีนาคม 2564 ว่าด้วยการประกันตนเอง (self-insurance) สำหรับทรัพย์สินของรัฐ มีความเห็นว่า อาคารและทรัพย์สินของรัฐบาลทั้งหมดควรใช้การประกันตนเอง

โดยมีข้อยกเว้นบางประการ กล่าวคือ งบประมาณของรัฐบาลควรคุ้มครองความเสี่ยงและความสูญเสียของทรัพย์สินของรัฐทั้งหมด และจะมีการจัดเอาประกันภัยตามความจำเป็นเท่านั้น ซึ่งอาจต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดเอาประกันภัยทรัพย์สินของรัฐ ซึ่งกระทรวงการคลังจัดตั้งขึ้น

สถาบันที่เกี่ยวข้องและนโยบาย ปก.เป็นหน่วยงานหลักที่ดูแล การบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ วัตถุประสงค์ของ ปก. คือ เป็นกลไกป้องกันความเสียหายและความสูญเสียอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติทั้งที่มนุษย์สร้างขึ้นและภัยธรรมชาติ นอกเหนือจากหน้าที่อื่น ๆ แล้ว ปก. มีอำนาจหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยและช่วยเหลือในการฟื้นฟู

กรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เป็นหน่วยงานหลักในการวางนโยบาย กปภ.ช. มีหน้าที่กำหนดทิศทางและอนุมัติแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยพัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแบบบูรณาการ (ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมของภาครัฐตลอดจนผู้มีส่วนภาคในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน) โดยให้คำแนะนำและการสนับสนุนแก่ ปก. ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และออกกฎระเบียบเกี่ยวกับค่าชดเชยและค่าใช้จ่าย เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ด้วยการอนุมัติของกระทรวงการคลัง)

อย่างไรก็ตาม บทบาทของ กปภ.ช. ในเรื่องค่าชดเชยและค่าใช้จ่ายเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยยังไม่ได้กำหนดรายละเอียดที่ชัดเจนไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กปภ.ช. จัดทำ **แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ** ขึ้นในปี 2558 และมอบกรอบงานและแนวทางดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงด้านสาธารณภัยของประเทศให้แก่หน่วยงานต่างๆ

ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งในระดับจังหวัด และภายในกรุงเทพมหานครเอง จะต้องสร้างแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของตนเอง โดยต้องสอดคล้องกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ⁵³ ทั้งนี้ แหล่งเงินทุนเพื่อความเสี่ยงจากสาธารณภัย ที่ระบุในแผนฯ มีเพียงกองทุนฉุกเฉินของรัฐบาลระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับประเทศเท่านั้น

กลไกและเครื่องมือการเงิน เพื่อการบริหารความเสี่ยง จากภัยพิบัติที่มีอยู่ใน ปัจจุบัน

รัฐบาลพึ่งพางบประมาณและเงินกู้อย่างมาก เพื่อรับมือกับผลกระทบของความเสียหายจากภัยพิบัติ การใช้เครื่องมือจัดหาเงินทุนก่อนเหตุการณ์จริง (ex-ante financing) ยังไม่เป็นที่แพร่หลาย แม้ว่าจะมีความพยายามในช่วงแรก ในรูปแบบของโครงการประกันภัยพืชผลของรัฐบาล และนโยบายการประกันภัยทรัพย์สินของรัฐบาล การใช้กลไกและเครื่องมือในการโอนถ่ายความเสี่ยงภายในแนวทางการจัดหาเงินทุนเพื่อการบริหารความเสี่ยงอย่างครอบคลุมของรัฐบาล ถูกมองว่า มีความสำคัญน้อย เนื่องจากที่ผ่านมาเงินอุดหนุนเงินเพื่อการบรรเทาสาธารณภัยและกรณีฉุกเฉินถูกใช้ไปไม่มากนัก

กลไกและเครื่องมือการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติของประเทศไทย

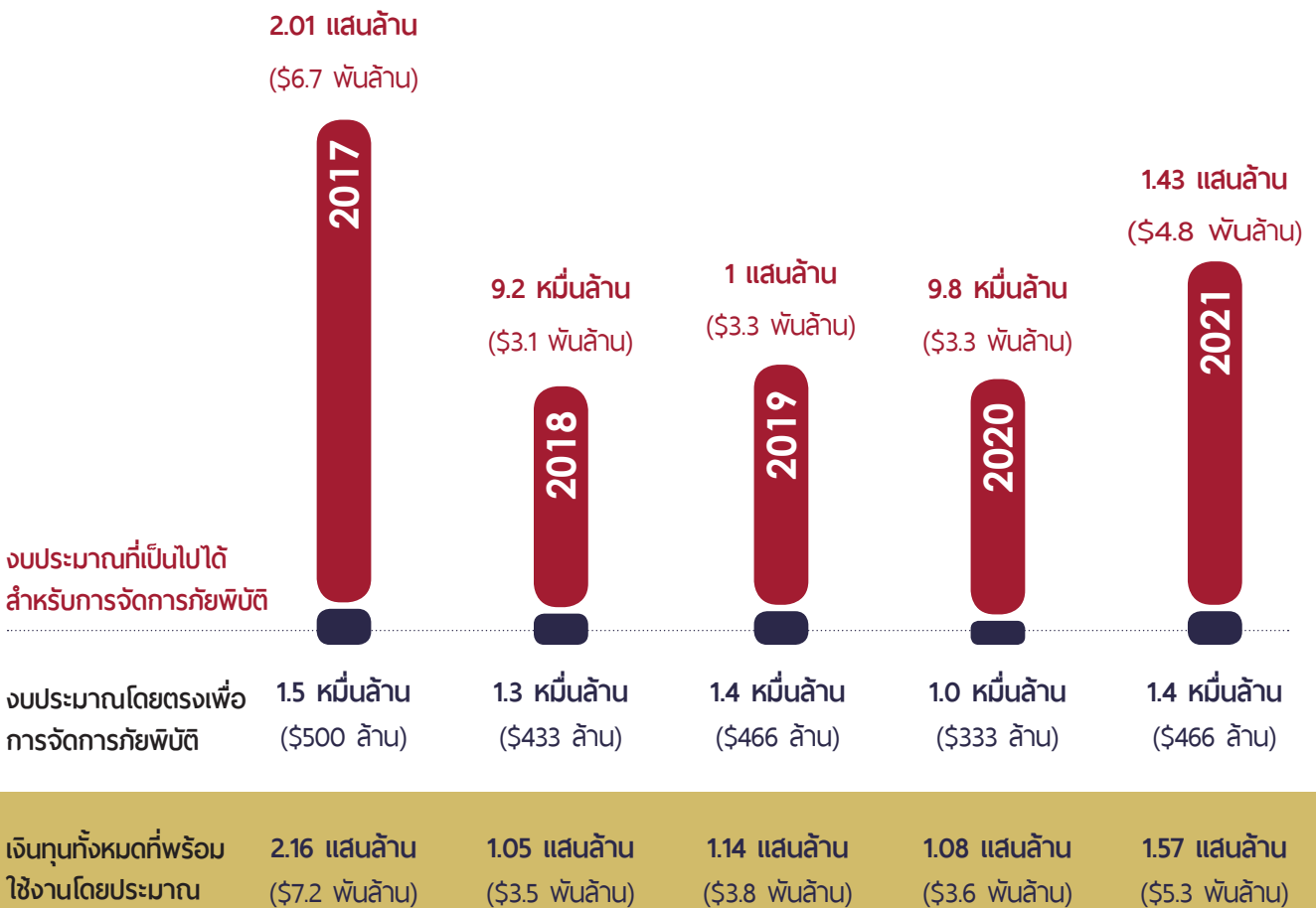
ที่มา: ปรับข้อมูลจาก World Bank, Thai Flood 2011: Rapid Assessment for Resilient Recovery and Reconstruction Planning (Bangkok, 2012)

การวิเคราะห์ช่องว่างด้านเงินทุน

มีข้อมูลไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ขอบเขตของช่องว่างด้านเงินทุน (funding gap) กรณีที่เกิดภัยพิบัติ ทั้งนี้สามารถดูข้อมูลภัยพิบัติในอดีตได้ในเว็บไซต์ของปภ. เพื่อประเมินค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นหากเกิดภัยพิบัติ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเหล่านี้เข้าถึงได้ไม่มากนัก และยังอยู่ในรูปแบบที่วิเคราะห์ได้ยาก นอกจากนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดสำหรับความเสียหายจากภัยพิบัติยังคงค่อนข้างกระจัดกระจาย และไม่มีแหล่งข้อมูลที่รวมข้อมูลทั้งหมดไว้ในที่เดียว ในทำนองเดียวกัน ในส่วนของแหล่งเงินทุนที่พร้อมให้ใช้งาน ก็ยังไม่มีข้อมูลที่พร้อมใช้งานเกี่ยวกับงบประมาณการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยงทั้งหมด เนื่องจากงบประมาณการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยงบางส่วนไม่มีการระบุอย่างชัดเจน

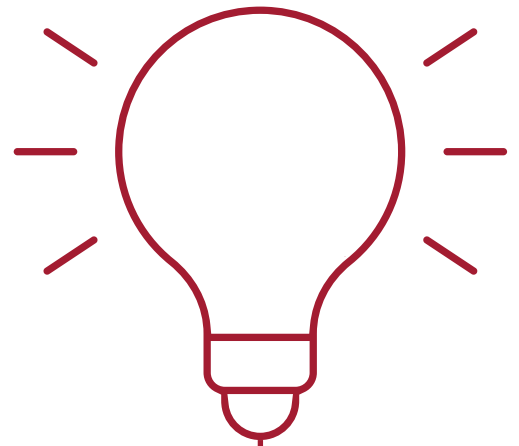
ตารางด้านล่างนี้แสดงงบประมาณโดยประมาณ ที่พร้อมให้ใช้งานสำหรับเหตุภัยพิบัติ ในช่วงห้าปีก่อนหน้านี้ งบประมาณของรัฐบาลจะยังคงเผชิญความท้าทายในการแก้ไขปัญหาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งกว่าแต่ส่งผลกระทบต่อคนน้อยกว่า เช่น ภัยน้ำท่วมซึ่งเกิดขึ้นบ่อยครั้งในประเทศ (ประมาณการอยู่ที่ **2.6 พันล้านดอลลาร์**ต่อปี) สำหรับเหตุการณ์ที่รุนแรงมากกว่า แต่เกิดขึ้นไม่บ่อยครั้ง (เช่น มหาอุทกภัยปี 2554 ซึ่งสร้างความเสียหายและความสูญเสียประมาณ **46 พันล้านดอลลาร์**) รัฐบาลไทยจะต้องระดมเงินทุนเพิ่มเติมทุกครั้งเพื่อให้ครอบคลุมความเสียหาย ซึ่งสุดท้ายแล้วก็ไม่สามารถครอบคลุมความเสียหายทั้งหมดได้

กลยุทธ์ว่าด้วยการจัดสรรงบประมาณของประเทศไทย สำหรับการจัดการภัยพิบัติ ปี 2560 - 2561 (ล้านบาท)

ที่มา: สำนักงบประมาณ

ทิศทางเพื่อการ ประกันภัยที่ทุกคน เข้าถึงได้และการเงิน เพื่อการจัดการ ความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

ความสำเร็จของการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้และการเงินเพื่อการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบใน 3 ด้าน ดังนี้

1

ความเข้าใจ
ตลาดที่ลึกซึ้งขึ้น

2

สภาพแวดล้อมที่
สนับสนุนและ
เอื้อต่อการพัฒนา

3

ข้อเสนอที่ตรงจุดยิ่งขึ้นจากผู้จัดหาบริการ
ซึ่งยกระดับการเข้าถึงการประกันภัย
ทั้งในระดับบุคคล สถาบัน และรัฐบาล

คำแนะนำต่อไปนี้อิงตาม หลักเกณฑ์ทั้งสามประการดังกล่าว

1

การทำความเข้าใจตลาด
เพื่อการประกันภัยที่ทุกคน
เข้าถึงได้ และการเงิน
เพื่อการบริหารความเสี่ยง

ควรส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับ
อุปสงค์ในปัจจุบันของผลิตภัณฑ์
การประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้
ตลอดจนความต้องการ
เครื่องมือทางการเงิน
เพื่อการจัดการความเสี่ยง

1.1

ยังไม่มีการศึกษาฉบับใหม่เรื่องความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
ภายในตลาดการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้

สนับสนุนการพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับอุปสงค์ของการประกันภัยที่ทุกคน
เข้าถึงได้

- คปภ. และสมาคมประกันภัยต่าง ๆ ควรดำเนินการศึกษาอุปสงค์ในปัจจุบัน
เพื่อทำความเข้าใจความต้องการ มุมมอง ช่องทางการจัดจำหน่ายที่เป็น
ไปได้ และแรงขับเคลื่อนของกลุ่มตลาดการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้
ภาคส่วนสำคัญอาจรวมถึง MSMEs ผู้ที่ทำงานในภาคส่วนนอกระบบ
ผู้หญิง และเกษตรกรรายย่อย
- ควรจัดทำการศึกษาความเป็นไปได้ (feasibility study) สำหรับการ
พัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัยเพื่อผู้หญิงโดยเฉพาะ
- ควรมีความพยายามในการช่วยให้บริษัทประกันภัยใช้ข้อมูลด้านความต้องการ
ของกลุ่มต่าง ๆ มากกว่าเพียงสร้างผลิตภัณฑ์ประกันภัยทั่วไปสำหรับทุกคน

มีความพยายามน้อย ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการประกันภัยและข้อมูลด้านการประกันภัย อย่างเป็นองค์รวม

ควรสร้างความตระหนักและความเชื่อมั่นในตลาดประกันภัย

- คปภ. และบริษัทประกันภัยภาคเอกชน (ผ่านสมาคมต่าง ๆ) ควรสร้างโครงการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการประกันภัยรายย่อย
- ควรกำหนดเป้าหมายสำหรับกลุ่มการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้ โดยเฉพาะ ภายใต้กลยุทธ์ “สร้างวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการประกันภัยให้ประชาชนและภาคเอกชน” ของแผนพัฒนาธุรกิจประกันภัย ฉบับที่ 4
- ใช้แผนของรัฐบาลและโครงสร้างสถาบันที่มีอยู่ในโครงการความคุ้มครองทางสังคมของรัฐบาล เพื่อขยายผลเกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องประกันภัย (insurance literacy)
- หน่วยงานสำคัญ เช่น กองทุนการออมแห่งชาติ ธนาคารออมสิน และธ.ก.ส. ควรทำหน้าที่เป็นช่องทางในการเพิ่มความรู้ด้านการประกันภัย และเข้าถึงตลาดได้มากขึ้น

ข้อมูลเกี่ยวกับภัยพิบัติและความสูญเสียยังคงกระจุกกระจาย และเข้าถึงได้ยาก

ควรพัฒนาฐานข้อมูลแบบรวมศูนย์ สำหรับข้อมูลความเสี่ยงจากภัยพิบัติและการเงิน เพื่อการจัดการความเสี่ยง

- ปภ. ควรรวบรวมบันทึกและฐานข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงและภัยพิบัติ ตลอดจนผลกระทบและค่าใช้จ่ายทั้งหมด กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายในการบรรเทาปัญหา การเตรียมพร้อม การสร้างความสามารถในการรับมือกับปัญหา การตอบสนอง การบูรณะซ่อมแซม และการปรับตัว
- ควรใช้ข้อมูลดังกล่าวนี้เพื่อปรับปรุงรูปแบบค่าใช้จ่ายสำหรับเหตุภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ควรพัฒนาระเบียบวิธี (methodologies) ในการประเมินปริมาณความเสียหาย (damage quantification) ซึ่งผู้ที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญสามารถเข้าถึงได้ และควรปรับปรุงให้ฐานข้อมูลต่าง ๆ แสดงข้อมูลที่ตรงกัน ในส่วนของความสูญเสียชีวิตและความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากภัยพิบัติ

2

การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้และการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยง

จำเป็นต้องอาศัยกรอบงานในด้านกฎหมาย กฎข้อบังคับ นโยบาย และกรอบการวิเคราะห์ในระดับมหภาค เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้และการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยง

กฎข้อบังคับและนโยบายเพื่อการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้

ถึงแม้ว่าจะมีคู่มือแนวทางผลิตภัณฑ์ประกันภัยรายย่อยก็ตาม แต่บริษัทประกันภัยส่วนใหญ่ก็ยังคงไม่เสนอขายผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้ (inclusive insurance products)

ควรสนับสนุนการพัฒนากรอบการกำกับดูแลสำหรับประกันภัยรายย่อย

- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติควรอำนวยความสะดวกให้จัดทำ การประเมินผลกระทบทางกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment) สำหรับคู่มือแนวทางผลิตภัณฑ์ประกันภัยรายย่อย การประเมินนี้ควรมีข้อมูลเกี่ยวกับการะทางกฎหมายที่บริษัทประกันภัยต้องแบกรับ
- คปภ. ควรเพิ่มความชัดเจนของคำจำกัดความคำว่า “การประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้” และ “ประกันภัยรายย่อย”
- กระทรวงการคลังควรจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอระหว่างคปภ. และอุตสาหกรรมประกันภัย เกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานภายในกรอบการกำกับดูแลการประกันภัยรายย่อยในปัจจุบัน และควรรวบรวมความคิดเห็นจากอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องว่าสภาพแวดล้อมของกฎหมายและข้อบังคับควรพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างไรบ้าง

2.2

ความแพร่หลายของเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้เกิดโอกาสใหม่ ๆ สำหรับการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้ เพราะทำให้ต้นทุนลดลง และเพิ่มอัตราการเข้าถึงมากขึ้น

ควรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และการเข้าถึงการประกันภัย

- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติและคปท. ตลอดจนสมาคมอุตสาหกรรมประกันภัยต่าง ๆ ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึง insurtechs และ fintechs และศักยภาพของเทคโนโลยีดังกล่าวในการเพิ่มอัตราการเข้าถึงการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้
- สมาคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ควรสนับสนุนบริษัทประกันภัยให้ใช้วิธีการเสริมสร้างศักยภาพและเทคโนโลยี เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการดำเนินการในภาคประกันภัย และเพิ่มอัตราการเข้าถึงการประกันภัย ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล (data analytics) และเทคโนโลยีดิจิทัล

การประเมินความเสี่ยงภัยพิบัติและผลกระทบทางการคลัง

2.3

ประเทศไทยเริ่มส่งเสริมการพัฒนาแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งในระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น

ควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ในด้านการประเมินความเสี่ยงจากภัยพิบัติและการเงินเพื่อการจัดการความเสี่ยง

- ปท. ควรเสริมสร้างการประเมินความเสี่ยงภัยพิบัติอย่างเป็นระบบในระดับท้องถิ่น และเปิดเผยข้อมูลผลลัพธ์แก่กรมและหน่วยงานรัฐทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ตลอดจนบริษัทประกันภัย บริษัทประกันภัยต่อ และผู้เชี่ยวชาญด้านความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
- ควรสนับสนุนให้เตรียมความพร้อมและใช้งานเครื่องมือการบรรเทาความเสี่ยง และเครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ ในระดับท้องถิ่น

2.4

ปัจจุบันนี้ ยังไม่มีกระบวนการที่เป็นทางการในการประมาณความเสี่ยงจากภัยพิบัติ จึงไม่มีการกำหนดระดับของงบประมาณที่ชัดเจน มีเพียงหลักการทั่วไปคือ จัดสรรงบประมาณ 2.5%-3% สำหรับเหตุฉุกเฉินและการจัดการภัยพิบัติ

ควรเสริมสร้างกระบวนการเพื่อให้มั่นใจว่า การกำหนดงบประมาณนั้น ได้พิจารณาความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับต่าง ๆ

- นักคณิตศาสตร์ประกันภัยในท้องถิ่นควรช่วยเหลือปท. และสศค. ในการสร้างฐานข้อมูลแบบรวมศูนย์ โดยรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สะท้อนภาระทางการคลังของรัฐบาลได้อย่างแม่นยำและชัดเจนขึ้น
- กปท.ช. พร้อมทั้งสศค. และปท. ตลอดจนหน่วยงานท้องถิ่น ควรพัฒนายุทธศาสตร์การเงินเพื่อการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติของประเทศ โดยอิงตามเหตุการณ์ขนาดใหญ่ที่เกิดขึ้นไม่บ่อย เพื่อวางแผน จัดหาเงินทุน และติดตามในเรื่องสำคัญต่าง ๆ อย่างเป็นทางการ โดยใช้แนวทางการจัดระดับความเสี่ยง (risk layering)

3

อุปทานและการจัดจำหน่าย
การประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้
และเครื่องมือทางการเงินเพื่อ
การบริหารความเสี่ยง

ผลิตภัณฑ์และเครื่องมือ
การประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้และ
การเงินเพื่อการจัดการ
ความเสี่ยง พร้อมทั้งองค์กร
ที่เสนอขายผลิตภัณฑ์และ
เครื่องมือเหล่านี้

อุปทานและการจัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่ทุกคน เข้าถึงได้

3.1

ปัจจุบัน โครงการคุ้มครองความเสี่ยงทางการเงิน
จากเหตุสุขภาพสำหรับกลุ่มคนยากจนและเปราะบาง
ได้รับการส่งมอบผ่านระบบประกันสังคมของรัฐบาล
ซึ่งจะเกิดขีดจำกัดในอนาคตเนื่องจากประชากร
ในประเทศมีอายุมากขึ้น

จึงควรมีการสำรวจโอกาสให้ภาคการประกันภัย
เอกชนเข้ามาเสริมระบบสาธารณสุขของภาครัฐ

- กระทรวงสาธารณสุขและสสว. ควรประเมินช่องว่าง
ในระบบสาธารณสุข ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ
ของกลุ่มเป้าหมายต่อการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้
(inclusive insurance)
- ควรมีมาตรการจูงใจ (incentives) ให้บริษัทประกันภัย
เสนอผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่มีมูลค่าแต่มีค่าใช้จ่ายต่ำ
เพื่อตอบสนองความต้องการทางการเงินเพื่อการ
ดูแลสุขภาพ

3.2

มีการเสนอขายผลิตภัณฑ์ประกันภัยรายย่อยไม่มากนัก

ควรเสริมสร้างศักยภาพของบริษัทประกันภัยในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัยใหม่ ๆ เพื่อให้
ทุกคนเข้าถึงได้มากขึ้น

- สมาคมต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมประกันภัย ควรใช้กระบวนการ Insurance Client-Centric Cycle (I3C)
ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย Access to Finance Rwanda จัดการฝึกอบรมให้แก่บริษัทประกันภัยที่สนใจ เพื่อช่วยให้
บริษัทเหล่านี้พัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่มีประสิทธิภาพ ทุกคนเข้าถึงได้ โดยเน้นที่ลูกค้าเป็นศูนย์กลาง
มิใช่เพียงผลิตภัณฑ์ประกันภัยรายย่อยทั่วไปเท่านั้น
- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ควรทำงานร่วมกับสมาคม เพื่อแนะนำแนวทางให้แก่บริษัทประกันภัยที่มี
ความมุ่งมั่นในเรื่องนี้ ผ่านโครงการเร่งรัดซึ่งกินระยะเวลาหลายปี โดยจัดการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม ให้ความ
ช่วยเหลือทางเทคนิคแบบรายองค์การในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และมอบเงินช่วยเหลือขั้นต่ำเพื่อการปรับใช้จริง
- บริษัทประกันภัยควรสำรวจวิธีการใช้การประกันภัยเพื่อสินเชื่อ (credit-linked insurance) สำหรับ MSMEs
รวมถึงการคุ้มครองรูปแบบใหม่ ๆ
- คปภ. ควรส่งเสริมให้บริษัทประกันภัยและลูกค้าใช้เทคโนโลยีมือถือที่มีประสิทธิภาพและเน้นลูกค้าเป็นศูนย์กลาง
อย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในการแบ่งปันความรู้ การเข้าถึงข้อมูลด้านประกันภัยรายย่อย การขาย
การบริการ และกระบวนการเคลม

กลไกและเครื่องมือการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

3.3

กลยุทธ์ด้านการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยงในประเทศยังคงพึ่งพาการรับความเสี่ยงไว้เอง (Risk Retention) เป็นอย่างมาก โดยใช้งบประมาณฉุกเฉินเป็นแหล่งเงินทุนหลักสำหรับการบรรเทาและการฟื้นฟูหลังเกิดภัยพิบัติ

ควรพัฒนากลยุทธ์การเงินเพื่อการจัดการความเสี่ยงที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น

- สศค. และ ปก. ควรพัฒนาแนวทางการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยงในหลายระดับ ที่นอกเหนือจากการจัดสรรงบประมาณ
- พลิตภัณฑ์เพื่อการโอนถ่ายความเสี่ยงรูปแบบใหม่ ๆ เช่น ตราสารหนีภัยพิบัติ หรือการประกันภัยที่อ้างอิงดัชนี (parametric insurance) อาจช่วยขยายศักยภาพของรัฐบาลในการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และควรศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้เครื่องมือดังกล่าว
- ควรจัดทำการศึกษาความเป็นไปได้เกี่ยวกับกลไกทางการเงินที่มีศักยภาพ เพื่อดูแลความยั่งยืนของกองทุนรัฐบาลเพื่อการบรรเทาภัยพิบัติโดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น ดังที่ ภาษีสรรพสามิต ซึ่งเรียกเก็บจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถูกนำไปใช้เพื่อเป็นเงินทุนแก่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ในทำนองเดียวกัน ภาษีสรรพสามิตจากเชื้อเพลิงไม่สะอาดก็อาจใช้เป็นเงินทุนให้แก่กองทุนเพื่อการบรรเทาภัยพิบัติได้เช่นกัน

3.4

โครงการประกันภัยพืชผลของรัฐบาลครอบคลุมพืชผลเพียงสองประเภท และฐานเกษตรกรจำนวนมากก็ยังไม่ได้รับการคุ้มครอง

ควรทบทวนและมอบคำแนะนำเพื่อปรับปรุงโครงการประกันภัยพืชผล

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และธ.ก.ส.ควรจัดทำการศึกษาความเป็นไปได้ เกี่ยวกับกรขยายความคุ้มครองไปยังพลิตภัณฑ์การเกษตรหลายประเภทมากขึ้น
- ควรช่วยเหลือรัฐบาลให้ส่งเสริมและทำงานร่วมกับบริษัทประกันภัยในประเทศและต่างประเทศ เพื่อปรับปรุงโครงการประกันภัยพืชผล
- คปก. บริษัท ไทยรับประกันภัยต่อ จำกัด (มหาชน) และบริษัทประกันต่อแห่งเอเชีย (Asian Reinsurance Corporation) ควรทำงานร่วมกัน (โดยมีคปก. เป็นผู้นำ) ในการพิจารณาใช้การประกันภัยที่อ้างอิงดัชนี (parametric insurance) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่กระบวนการอนุมัติเบิกจ่าย และตอบสนองต่อเหตุการณ์อย่างรวดเร็วมากขึ้น เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

3.5

รัฐบาลแทบไม่มีความกังวลเกี่ยวกับระดับของงบประมาณที่จำเป็นในการจัดหาประกันภัยสำหรับอาคารของรัฐบาลทั้งหมด รวมถึงทรัพย์สินอื่น ๆ ดังนั้นการใช้ประกันภัยทรัพย์สินของรัฐจึงมีอัตราที่ต่ำ และทรัพย์สินของรัฐส่วนใหญ่ใช้การประกันภัยด้วยตัวเอง

ควรยกระดับการประกันภัยทรัพย์สินของรัฐ โดยให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมมากขึ้น และปรับปรุงระบบข้อมูล

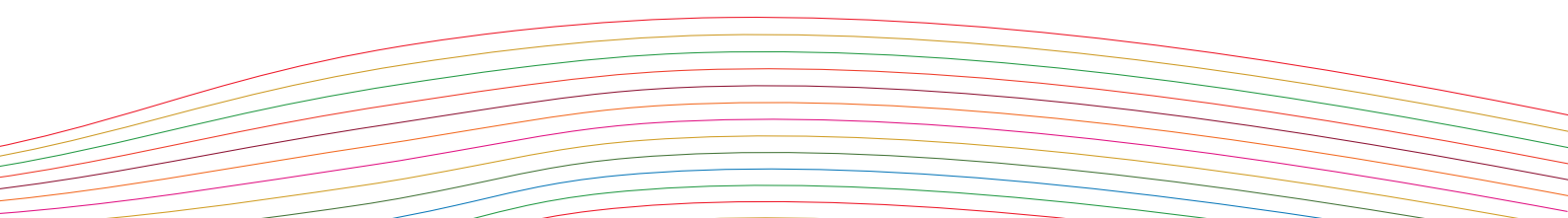
- คณะกรรมการกลั่นกรองการจัดหาประกันภัยทรัพย์สินของรัฐควรทำการวิเคราะห์ ต้นทุน-ผลประโยชน์สำหรับการจัดหาประกันภัยจากภาคเอกชนสำหรับทรัพย์สินของรัฐเพิ่มเติม
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจควรทำให้การประกันภัยเป็นโลกที่รัฐวิสาหกิจบรรเทาความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยเป็นส่วนหนึ่งของแผนการบรรเทาความเสี่ยง สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2566 - 2570
- ควรพัฒนาโครงการนำร่องสำหรับบางพื้นที่ โดยพิจารณาระดับและประเภทของภัยเป็นหลัก

เชิงอรรถ

- 1 World Bank, “Thailand Now an Upper Middle Income Economy”, 2 August 2011. Available at <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2011/08/02/thailand-now-upper-middle-income-economy>.
- 2 Bank of Thailand, *Financial Access Survey of Thai Household 2020* (Bangkok, 2020). Available at https://www.bot.or.th/English/FinancialInstitutions/Highlights/DocLib_FinancialAccessSurveyOfThaiHouseholds_2020/2020FinancialAccessSurveyOfThaiHouseholds.pdf.
- 3 วัดจากเส้นความยากจนสากลสำหรับประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง ซึ่งอยู่ที่ 5.5 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อวัน ในอัตราความเสมอภาคของอำนาจซื้อ ค.ศ. 2011) 2011 purchasing power parity rate) World Bank, *Thailand Economic Monitor* (Bangkok, 2021).
- 4 UNDP and UNICEF, *Socioeconomic Impact Assessment of COVID-19 on Thailand* (Bangkok, 2020).
- 5 World Bank, “Urban Population (% of total population)”, Databank. Available at <https://data.worldbank.org/indicator/SP.URB.TOTL.IN.ZS>; World Bank, “Population, total”, Databank. Available at <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL>.
- 6 World Population Review, “Thailand”. Available at <https://worldpopulationreview.com/countries/thailand-population>.
- 7 World Bank, “Services, value added (% of GDP)”, Databank. Available at <https://data.worldbank.org/indicator/NV.SRV.TOTL.ZS>.
- 8 Thailand Office of the National Economic and Social Development Council.
- 9 World Bank, “Agriculture, fishing and forestry, value added (% of GDP)”, Databank. Available at <https://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS>.
- 10 NESDC, *Report of the Population Projections for Thailand 2010-2040* (Revision) (Bangkok, 2019).
- 11 World Bank and Asian Development Bank, *Climate Risk Country Profile: Thailand* (Washington, D.C. and Manila, 2021). Available at https://climateknowledgeportal.worldbank.org/sites/default/files/2021-08/15853-WB_Thailand%20Country%20Profile-WEB_0.pdf.
- 12 Ibid.
- 13 World Bank, *Thai Flood 2011: Rapid Assessment for Resilient Recovery and Reconstruction Planning* (Bangkok, 2012). Available at <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/26862>.
- 14 World Bank and Asian Development Bank, *Climate Risk Country Profile: Thailand*.
- 15 Ibid.
- 16 Ibid.
- 17 Makoto Ikeda and Thawatchai Palakhamarn, “Economic Damage from Natural Hazards and Local Disaster Management Plans in Japan and Thailand”, ERIA Discussion Paper Series No. 346 (Jakarta, ERIA, 2020). Available at <https://www.eria.org/publications/economic-damage-from-natural-hazards-and-local-disaster-management-plans-in-japan-and-thailand/>.
- 18 ในรายงานฉบับนี้ ใช้อัตราแลกเปลี่ยน 30 บาท = 1 ดอลลาร์สหรัฐ
- 19 Ikeda and Palakhamarn, “Economic Damage from Natural Hazards and Local Disaster Management Plans in Japan and Thailand”.
- 20 World Bank, “Thailand: Vulnerability”, Climate Change Knowledge Portal. Available at <https://climateknowledgeportal.worldbank.org/country/thailand/vulnerability>.

- 21 Natalie Karen, “Forest Fires Have Devastated Northern Thailand”, Earth.Org, 17 April 2020. Available at <https://earth.org/forest-fires-have-devastated-northern-thailand/>.
- 22 Ikeda and Palakhamarn, “Economic Damage from Natural Hazards and Local Disaster Management Plans in Japan and Thailand”.
- 23 Siobhan Robbins, “Inside Thailand’s fight against toxic annual wildfires - ‘it’s just getting worse and worse’”, Sky News, 6 April 2021.
- 24 Aslam Perwaiz, Janne Parviainen, Pannawadee Somboon et al., *Disaster Risk Reduction in Thailand: Status Report 2020* (Bangkok, UNDRR, 2020). Available at <https://www.preventionweb.net/publication/disaster-risk-reduction-thailand-status-report-2020>.
- 25 Thailand, Earthquake Observation Division of the Thai Meteorological Department, “สถิติข้อมูลแผ่นดินไหวที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย” [Earthquake Statistics that Affect Thailand]. Available at https://earthquake.tmd.go.th/earthquakestat.html?pageNum_stat=20&totalRows_stat=420.
- 26 Center for Excellence in Disaster Management and Humanitarian Assistance, *Thailand Disaster Management Reference Handbook 2022* (Honolulu, 2022). Available at <https://www.preventionweb.net/publication/thailand-disaster-management-reference-handbook-2022>.
- 27 Ikeda and Palakhamarn, “Economic Damage from Natural Hazards and Local Disaster Management Plans in Japan and Thailand”.
- 28 Ibid.
- 29 การประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้ (inclusive insurance) เป็นคำที่กินความโดยรวม ครอบคลุมถึงผลิตภัณฑ์ประกันภัยทุกประเภทที่มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายในตลาดที่ถูกกีดกันหรือไม่ได้รับการตอบสนองที่เพียงพอมากกว่าเพียงแค่ประกันภัยรายย่อย (ไมโครอินซัวร์นซ์) หรือผลิตภัณฑ์ที่มุ่งเน้นเป้าหมายที่คนยากจนหรือผู้มีรายได้น้อยโดยเฉพาะ สำหรับคำนิยามนี้ โปรดดู International Association of Insurance Supervisors, “Issues Paper on Conduct of Business in Inclusive Insurance”, IAIS Issues Papers (Basel, 2015). คปก. ใช้คำว่าประกันภัยรายย่อย โดยหมายถึงผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่มุ่งเน้นผู้คนรายได้น้อยและรายได้ปานกลาง บางครั้งคำเหล่านี้ใช้แทนกันได้ แม้จะมีความแตกต่างอยู่บ้าง ส่วนในเอกสารนี้ จะใช้คำว่าประกันภัยรายย่อยเมื่ออภิปรายถึงประเด็นปัญหาเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและคปก.
- 30 Thailand, OIC, “Non-Life Insurance Distribution Channel Report”. Available at <https://www.oic.or.th/en/industry/statistic/data/43/2>.
- 31 สภาพแวดล้อมต่อการพัฒนา หมายความถึง ระเบียบข้อบังคับ นโยบายสาธารณะ ผู้มีส่วนได้เสีย และโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเติบโตของการประกันภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้
- 32 Thailand, OIC, *The Insurance Development Plan Vol. 4 (2021–2025)* (Bangkok, 2021). Available at https://www.oic.or.th/sites/default/files/file_download/aephnpthnaa_kaarprakanphay_chbabthii_4_hnangsue_ang.pdf.
- 33 ผู้อพยพในประเทศไทยได้รับความคุ้มครองสุขภาพผ่านหลายมาตรการ กลุ่มคนไร้สัญชาติได้รับการคุ้มครองภายใต้โครงการคุ้มครองสุขภาพ ซึ่งคล้ายกับโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า แต่ผ่านการปรับปรุงโครงการและอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี แรงงานต่างด้าวแบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการจ้างงานอย่างเป็นทางการและได้รับการจดทะเบียนในระบบประกันสังคม ในขณะที่แรงงานนอกระบบซึ่งเป็นผู้อพยพต้องซื้อประกันสุขภาพ ผ่านโครงการที่มีกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้กำกับดูแล
- 34 Access to Insurance Initiative, “Access to Insurance Initiative Newsletter 06/2019”. Available at <https://a2ii.org/en/news/access-to-insurance-initiative-newsletter-062019>.
- 35 Thailand, OIC, *Insurance Development Plan, 3rd Edition (2016 – 2020)* (Bangkok, 2016). Available at https://www.oic.or.th/sites/default/files/maincontent/files/25.insurance_development_plan-english-final-1.pdf.
- 36 การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสียสำคัญ

- 37 Fernando Casanova Aizpun, Xin Dai and Roman Lechner, “Sigma World Insurance: The recovery gains pace”, Sigma research No. 3 2021 (Zurich, Swiss Re Institute, 2021). Available at <https://www.swissre.com/institute/research/sigma-research/sigma-2021-03.html>.
- 38 Thailand, OIC, *The Insurance Development Plan Vol. 4 (2021 – 2025)*.
- 39 Thailand, OIC, “การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทประกันวินาศภัย” [Disclosure of information about financial status and performance of non-life insurance companies]. Available at https://www.oic.or.th/th/consumer/reveal_nonlife.
- 40 Thailand, OIC, *The Insurance Development Plan Vol. 4 (2021 – 2025)*.
- 41 การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่คปภ.
- 42 Thailand, OIC, “Non-Life Insurance Distribution Channel Report”.
- 43 Interview with officials from Thai General Insurance Association.
- 44 Interview with officials from Thai General Insurance Association.
- 45 ตัวอย่าง AIA, “Lady Care”. Available at <https://www.aia.co.th/th/our-products/critical-illness-protection/lady-care.html>; Cigna, “Cancer Insurance Lady Plus”. Available at <https://www.cigna.co.th/our-plans/critical-illness-insurance/ca-lady>.
- 46 Thailand, OIC, *The Insurance Development Plan Vol. 4 (2021 – 2025)*.
- 47 Stefano Suardi, *GSMA Intelligence: Mobile Economic Impact – Thailand, Definitive Data and Analysis for the Mobile Industry* (London, GSM Association, 2019). Available at <https://www.gsma.com/betterfuture/wp-content/uploads/2019/08/Mobile-Economic-Impact-2019-Thailand.pdf>.
- 48 Thailand, National Statistics Office, *Survey of Thai Households’ ICT Usage* (Bangkok, 2020).
- 49 EMIS, *Thailand ICT Sector 2021/2022 – An EMIS Insights Industry Report* (Bangkok, 2021).
- 50 Michael J. McCord and Clémence Tatin-Jaleran, “Towards Inclusive Insurance in Thailand”, Technical Assistance Consultant’s Report for the ADB project 45128-001 (Bangkok, Asian Development Bank, 2013). Available at <https://www.adb.org/projects/documents/towards-inclusive-insurance-thailand-analysis-market-and-regulations>.
- 51 การเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยงในการวิเคราะห์นี้หมายถึงความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับประเทศเป็นหลัก ดังนั้น จึงอาจหมายถึงกลไกการจัดหาเงินทุนของรัฐบาลก่อนและหลังเกิดเหตุการณ์ เพื่อตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ
- 52 กระบวนการประเมินความเสี่ยงจากภัยพิบัติรวมถึงการระบุภัยและทบทวนลักษณะเฉพาะของภัยคุกคาม ในแง่สถานที่ ความรุนแรง ความถี่ และความน่าจะเป็น การประเมินยังพิจารณาผลการวิเคราะห์การสัมผัส ความเสี่ยงและความเปราะบาง ทั้งในมิติทางกายภาพ สังคม สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ และประเมินความสามารถของประเทศในการรับมือกับสถานการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น See UNDRR, “Understanding Disaster Risk”, Preventionweb. Available at <https://www.preventionweb.net/understanding-disaster-risk/component-risk/disaster-risk>.
- 53 Ikeda and Palakhamarn, “Economic Damage from Natural Hazards and Local Disaster Management Plans in Japan and Thailand”.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียน

MicroInsurance Centre at Milliman (Katie Biese, Queenie Chow, Jemma Maclear, Michael J. McCord, Merideth Randles and Mariah Mateo Sarpong) ตามรายงานวิเคราะห์ฉบับเต็มซึ่งเขียนขึ้นโดย จุฑาทอง จารุมิลินท และอนันตโชค โอแสงธรรมนนท์ (ที่ปรึกษา)

ประสานงานและตรวจสอบ

ภาวภูณี วุฒิภักดาทร และอนรรฆ เสรีเชษฐพงษ์ (โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย)

ตรวจแก้และพิชญาพิจารณาโดย UNDP IRFF

Jan Kellett, Lauren Carter, Russell Ivan Leith, Diana Almoró and Lothar Mikulla

ตรวจสอบต้นฉบับ

Justine Doody

ออกแบบศิลป์

Nattawarath Hengviriyapanich

ข้อจำกัดความรับผิดชอบ (Disclaimer)

มุมมองและความคิดเห็นที่แสดงในรายงานนี้เป็นของผู้เขียน และอาจไม่ได้สะท้อนนโยบายทางการหรือจุดยืนของ Milliman ตัวอย่างหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการในเอกสารฉบับนี้เป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น การนำไปปรับใช้จริงจำเป็นต้องมีการประเมินและวิเคราะห์เพิ่มเติม ในการทบทวนข้อมูลและการวิเคราะห์เบื้องต้น เราอาศัยรายงาน Country Diagnostic Report ฉบับสมบูรณ์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ รวมถึงข้อมูลสาธารณะจากหลายแหล่ง หากข้อมูล สารสนเทศ หรือสมมติฐานใดไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ ผลการวิเคราะห์ของเราอาจไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์เช่นกัน

มุมมองที่แสดงออกในเอกสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียน และอาจไม่ใช่มุมมองของสหประชาชาติ ซึ่งรวมถึงโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ หรือรัฐสมาชิกของสหประชาชาติ

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP)

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติเป็นองค์กรชั้นนำของสหประชาชาติที่ต่อสู้เพื่อยุติความอยุติธรรมจากความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติทำงานร่วมกับเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญและพันธมิตรมากมายใน 170 ประเทศ เราช่วยให้ประเทศต่าง ๆ สร้างแนวทางแก้ปัญหาเชิงบูรณาการและมอบผลสัมฤทธิ์ถาวร เพื่อประโยชน์ของมนุษยชาติและโลก อ่านเพิ่มเติมที่ undp.org หรือติดตาม @UNDP

UNDP Insurance & Risk Finance Facility

Insurance and Risk Finance Facility (IRFF) อยู่ภายใต้ Sustainable Finance Hub (SFH) ของ UNDP และเป็นโครงการริเริ่มเพื่อการประกันภัยและการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยงโดยเฉพาะ IRFF ดำเนินการแทน UNDP ทั่วโลกในงานด้านการประกันภัย โดยเป็นศูนย์กลางที่มอบทางแก้ปัญหาใหม่ๆ เพื่อสำนักงานประจำประเทศของ UNDP รวมถึงประเทศในโครงการ และพันธมิตรต่างๆ โดยครอบคลุมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยและการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยง การสร้างเครือข่าย การสร้างพันธมิตร นโยบายและแนวทาง ความช่วยเหลือเฉพาะทาง การปรับใช้โครงการ การสร้างศักยภาพ และการจัดหาเงินทุนเพื่อส่งเสริมโอกาสต่างๆ อ่านข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ irff.undp.org

UNDP Sustainable Finance Hub

การจัดหาเงินทุนเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นหนึ่งในสิ่งจำเป็นของบทบาทของ UNDP ในฐานะผู้บูรณาการ และเป็นตัวผลักดันความสำเร็จที่สำคัญในงานด้านต่างๆ ของ UNDP โดย UNDP มีประสบการณ์อันยาวนานในงานด้านการคลังสาธารณะและการพัฒนาภาคเอกชนผ่าน Sustainable Finance Hub ด้วยความร่วมมือกับพันธมิตร UNDP สนับสนุนรัฐบาล ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และ องค์กรการกุศล เพื่อขับเคลื่อนและปรับกระแสการเงินภาครัฐและภาคเอกชนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและลำดับความสำคัญของประเทศ ในบริบทการพัฒนาที่ต่างกัน รวมถึงประเทศเปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ตลอดจนกลุ่มประเทศที่เป็นเกาะขนาดเล็ก

United Nations Development Programme

One United Nations Plaza
New York, NY 10017

www.undp.org

© UNDP

Supported by the

Federal Ministry
for Economic Cooperation
and Development